ეროვნული თავისუფლების გზით — პიროვნული თავისუფლებისაკენ!
პიროვნული თავისუფლების გზით — ეროვნული თავისუფლებისაკენ!

საქართველო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახალხო ფრონტი
ყოველკვირეული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი **№ 20 (76)** 22-28. V, 1992 წ.

ინფორმაცია

ჩვენი სპეციალური კორესპონდენტი კობა ლილიკაძე ბათუმიდან გვატყობინებს:

გუშინწინ, 20 მაისს გაიხსნა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მორიგი სესია. ჟურნალისტებისათვის ყველა პირობაა შექმნილი ნორმალური მუშაობისათვის.

*

ბათუმში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის დაწყებამდე მდგომარეობა სტაბილური იყო, თუ არ ჩავთვლით წინადღით პროკურატურის მუშაკების გაფიცვას, რაც კონკრეტული პროფესიული ინტერესებით იყო გამოწვეული. სესიის დაწყების დღეს აქცია შეწყდა.

*

ქობულეთში მოხდა შეიარაღებული შეტაკება, რის შედეგადაც დაიღუპა უზენაესი საბჭოს დეპუტატის თემურ ფალავანდიშვილის ვაჟი გია ფალავანდიშვილი და პროკურატურის თანამშრომელი გივი დვალიძე. წინასწარი მონაცემებით ამ ინციდენტს პოლიტიკური მოტივები არ ჰქონია.

*

აჭარის უზენაესი საბჭოს სესიაზე ცხარე კამათი გამოიწვია დეპუტატების — შოთა ჭურკვეიძის, შოთა ზოიძისა და სანდრო ბერიძის დეპუტატობის უფლებამოსილების შეწყვეტის საკითხმა. აღნიშნული დეპუტატები ოპოზიციაში არიან.

*

20 მაისს დაწყებული სესია გაგრძელდა 21 მაისს. სესია მიმდინარეობს კორექტულსა და საქმიან ვითარებაში. ჟურნალისტებისა და სტუმრებისათვის შექმნილია მუშაობის ყოველგვარი პირობა, კეთილმოსურნე ატმოსფერო.

*

ჩვენს საზოგადოებას, ალბათ, ახსოვს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ერთ-ერთ სესიაზე რა ვაიუშველებელი ატყდა გაზეთ „საქართველოსთან" დაკავშირებით (რცხილაძის ეპიზოდი).

მსგავსი რამ განმეორდა 21 მაისს აჭარის უზენაესი საბჭოს სესიის სხდომაზე. დეპუტატმა თამაზ ასანიძემ სესიაზე წაიკითხა ჩვენი გაზეთის წინა ნომრიდან წერილი, რომელშიც აჭარის პრობლემებზეც იყო საუბარი.

ჩვენი გაზეთის კორესპონდენტის სესიაზე გამოსვლის შემდეგ ყველაფერი გაირკვა და გაგულისებული ე.წ. პოზიციონერი დეპუტატები დამშვიდდნენ და არც ტაში დაუშურებიათ.

ერთი სიტყვით, გაზეთს მორიგი სასამართლო ასცდა...

*

20 მაისს აჭარის უზენაესი საბჭოს სესიაზე ბლოკ „აჭარის" დეპუტატებმა მოითხოვეს სიტყვა მიეცათ აჭარის პროკურორის ბატონ რამაზ ძლენტისათვის. მოთათბირების შემდეგ შეთანხმდნენ. პროკურორს სიტყვა მიეცემა 21 მაისს სხვადასხვაში.

*

20 მაისს სესიაზე საანგარიშო მოხსენებებით გამოვიდნენ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ბატონი ასლან აბაშიძე და მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ბატონი გურამ ვაშალომიძე.

სიტყვით გამოვიდა ბატონი როსტომ დოლიძე, რომლის გამოსვლის პათოსს ხელისუფლების კრიტიკა განსაზღვრავდა.

*

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამმა მინისტრმა დეპუტატობის სასარგებლოდ გადაწყვიტეს მოიხსნან მინისტრის უფლებამოსილება.

იქნება?! - არ იქნება?!.

(18 მაისი. არშემდგარი მიტინგი უნივერსიტეტის წინ)

18 მაისს, საღამოხანს, რედაქციაში დარეკეს, უნივერსიტეტთან მიტინგს არბევენ, „ბეტეერებით" დაგვდევენ, გვცემენ, გვხოცავენო...

გავვარდით თავქუდმოგლეჯილები...

უნივერსიტეტის მიდამოებში ერთმანეთში ირეოდნენ მილიციელები, მომიტინგეები, მოსეირეები...

თავიდან კინოს სახლთან აპირებდნენ თურმე მიტინგის ჩატარებას, მაგრამ...

მეორე დღეს რადიოთი, „პიკის საათში" საქინფორმის ოფიციალურ ინფორმაციას წაიკითხავენ: „... წესრიგის დამცველთა ახსნა-განმარტებითი მუშაობის შემდეგ კინოს სახლთან მომიტინგეებმა გეზი უნივერსიტეტის მიმართულებით აიღეს..."

ამ „ახსნა-განმარტებითი მუშაობის" შესახებ ვერაფერს ვიტყვით, რაც არ გვინახავს არ გვინახავს; იმ მუშაობაზე კი, რაც აღნიშნულ მიდამოებში ვიხილეთ...

თუმცა, სანამ ნანახზე მოგახსენებდეთ, ჯერ მოსმენილს გაგიზიარებთ.

მოსმენა კი ასე დაიწყო:

„— გიცანით, გრიგალაშვილო, გიცანით!" — იცნეს მანდილოსანთა ერთი ჯგუფიდან ჩვენი რედაქტორი (ტელევიზიის კიდევ ერთი მინუსი! ისე, ახი კია, ჭკვიანი კაცი ამ დროში ტელეეკრანზე გამოჩნდება?!).

ჩაგვიყენეს შუაში ამოცნობილი რედაქტორი, სამი ამოუცნობი თანამშრომელი და გაიმართა გულახდილი დიალოგი:

— არ გრცხვენიათ, დემოკრატო ჟურნალისტებო?!

— რას გვერჩით, ქალბატონო?

— როგორ თუ რას გერჩით, ვერ ხედავთ, თქვენი დასაბრმავებელი თვალებით, რას გვიშვრებიან ეს ჯალათები?! წადით ახლა და დაწერეთ, რასაც ხედავთ, თუ მართლა ჟურნალისტები ხართ!

— დავწერთ, როგორ არ დავწერთ!

— რისი დამწერები ხართ!.. ნახეთ, ა, კისერში ჩამცხეს დუბინკა!

— მე მკლავი კინაღამ მომტეხეს!

— აბა, ჩემი თვალიც ნახეთ!...

— ერთი კაცი ცემით მოკლეს, ეხლა წაიყვანა სასწრაფომ!

— რას ბძანებთ...

— გაიოცეთ, ჰო, ვითომ ჯერაც არ უქნიათ! სეირნობთ სეირის საყურებლად!

— როგორ გეკადრებათ...

— გვეკადრება კი არა, თქვენმა დასაწვავმა გაზეთმაც დაამხო ჩვენი კანონიერი მთავრობა, თქვე მკვლელებო!

— რისი დამამხობლები ვართ, ჩვენ მხოლოდ სიმართლეს ვწერდით და ვწერთ, კი, ვაკრიტიკებდით იმ მთავრობას, მაგრამ არც ამათ ვაქლებთ, როცა იმსახურებენ, ხომ კითხულობთ ჩვენს გაზეთს!..

— რა წაგვაკითხებს, რაც მანდ სიბინძურეებს აფრქვევთ, მოვა დრო და ამათთან ერთად ჩამოგახრჩობთ, თანამდებობებზე გაყიდულებო!

— რა თანამდებობები, ათი კაცი ვზივართ ერთ ოთახში!

— არც გაღირსოთ მეტი გამჩენმა, თქვე შევარდნაძის ჩამომყვანებო! მოიცათ, ჩამოვა პრეზიდენტი!.. ვნახოთ, ერთი, რას დაწერთ! ამ ნომერში იქნება?

— აუცილებლად!

— ობიექტურად? რაც ნახეთ?

— ნამდვილად!

ახსნა, რომ არ შეიძლება შენს სისხლსა და ხორცს, ქალს თავში ხელკეტი, მუცელში — წიხლი ურტყა!

ამგვარი უწესობა ვერავითარი წესებით ვერ გამართლდება!

ამ დროს ყოველგვარ „საღ აზრს" აზრი ეკარგება!..

* * *

აბა, რა ვქნათ, მივუშვათ ასე, თავის ნებაზე და კიდევ უფრო ავარევინოთ ეს არეული ქვეყანა?! — იტყვის მავანი...

ეჰ, საქნელ-დასალაგებელი რომ ვიცოდეთ!..

* * *

არადა, მართლაც, არეული კი არა, მთლად გადარეულია ქვეყანა...

— ჯერ სადა ხართ, 23-ში აჯანყებას აპირებენო! — გაგვაფრთხილა ამასწინათ ერთ-ერთი პარტიის ლიდერმა.

— ძველის აღდგენა გამორიცხულია, დავწვებით, მაგრამ ბევრსაც მივაწვენთო! — დაგვპირდა ხელისუფლების მაღალი წარმომადგენელი.

— არ ვიცი, რა გამოსვლები მზადდება, ისე, 22 ათასი მილიციელია მზადყოფნაში, გვარდია, მხედრიონი, შინაგანი ჯარებიო! — დაგვამშვიდა მთლად მაღალმა წარმომადგენელმა.

— სავალუტო ფონდში შევედით, ფონდი მოგვცემს დოლარებს, დოლარებით ვიყიდით ხორბალს, ჩამოვიტანთ სხვა საკვებსაც, ამოგიყვანთ შიმშილობის საშიშროებიდან, ოღონდ მუშაობა გვაცალეთო! — ითხოვა ლამის სასოწარკვეთით.

არ აცლიან —

არც ფონდი გვინდა, არც დოლარები, არც პური, არც კარაქი, არც ამერიკა, არც შაქარი, არც ხიდები, არც რკინიგზა, არც სკოლები, და საერთოდ, ცხოვრებას, საქართველოს არსებობას აზრი არ აქვს პრეზიდენტის გარეშეო...

* * *

კიდევ ამგვარი გაფრთხილება — დაპირება-დამშვიდება უნდოდა ხალხს?!.

დადიან, ვინ მოლოდინით გაცისკროვნებული, ვინ — მოსალოდნელით დაზაფრული სახეებით...

უთვალთვალებენ ერთმანეთს დაეჭვებულ-შეფიქრიანებულები (რა იცი, როდის დაჰკრავს აჯანყების ზარი!)...

ზოგი ჩამომხრჩობლად ემზადება, ზოგი ჩამოსახრჩობად (ქალაქიდან გავიდეთო, შემოგვთავაზა ერთმა, ჩვენსავით ჩამოხრჩობის კანდიდატმა კოლეგამ. სად წახვალ, სად დაემალები ხალხის უსამართლო რისხვას!)...

* * *

- - ვნახოთ, ვნახოთ...

* * *

ვნახეთ —

ჰაერში სროლები...

ფორმიანი თუ უფორმო წესრიგის დამცველების მიერ რეზინის ხელკეტების ტრიალი...

ხელით, ფეხით — ახალგაზრდა ქალის ცემა...

ჯავშანტრანსპორტიორის რამდენიმეგზისი სრბოლა-ტროტუარზე ავარდნით — მომიტინგეთა ცალკეული ჯგუფების მიმართულებით...

* * *

არ შეიძლებოდა, ყოველივე ამას ნორმალური ადამიანის აღშფოთება არ გამოეწვია, არ შეიძლება, არ დაიგმოს წესრიგის დამცველთა ამგვარი „მუშაობა"...

კი, კომენდანტის საათი, სამხედრო წესებია გამოცხადებული, აკრძალულია მიტინგები, მანიფესტაციები; კი, ბევრი მომიტინგე გამომწვევად იქცეოდა, გამიზნულად ქმნიდნენ ისტერიულ ვითარებას, ცდილობდნენ მდგომარეობის კიდევ უფრო დაძაბვას (ესეც ვნახეთ), მაგრამ...

უხერხულიც კია იმის მტკიცება, იქნება?! — არ იქნება?! — აინტერესებთ დასავლეთშიც (საქართველოში). 26-მდე გავჩერდებით, ვნახოთ, რა მოხდება თბილისში და მერე ქე დავიწყებთ მუშაობასო! — გადაუწყვეტიათ ადგილებზე...

* * *

თბილისში კი მომრავლდნენ მილიციელები, ჯავშანტრანსპორტიორის...

ვერ ატარებენ მიტინგებს მომიტინგეები..

კი მაგრამ, მილიცია, ჯარი, გვარდია ამ გასაწყვეტლების მხარეზეა და აჯანყება ვინ უნდა დაიწყოს, ვინ უნდა იომოს?! ნეტავ, ჩვენ ხომ არაო?! — არკვევენ და ვერ გაურკვევიათ...

* * *

მიტინგი ანუ ქალთა ცემა-ტყება მთავრდება. მივდივართ შინ დამძიმებული გულებით, წაშლილი სახეებით.

დაწერე, — მეუბნება რედაქტორი, — დაწერე ისე, როგორც იყო! ყველაფერი აღწერე...

ვწერ, ვწერ, მაგრამ უშველის წერა საქმეს?! უშველის ამ გადარეულ ქვეყანას?!..

ფელიქს კოჟიაშვილი

სახელმწიფო საბჭოს განცხადების გამო

ცხინვალიდან მოვიდა ჯერჯერობით შეუმოწმებელი ინფორმაცია უცნობ პირთა მიერ კეხვის „მახლობლად", გზაში, ოსი ეროვნების 32 ადამიანის, მათ შორის ქალებისა და ბავშვების მკვლელობის შესახებ. ამ შემზარავი დანაშაულის გამო შედგა საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს საგანგებო სხდომა, რომელმაც მიიღო განცხადება მომხდარის შესახებ. დანაშაულის გარემოებები და დამნაშავეთა ვინაობა ჯერ გაურკვეველია. მკითხველს მივაწოდებთ ინფორმაციას მისი დაზუსტებისდა კვალად მომავალში.

ამჯერად საჭიროდ ვრაცხთ განვაცხადოთ შემდეგი:

1. აბსოლუტურად მართებულად მიგვაჩნია განცხადების პათოსი, როცა ლაპარაკია იმაზე, რომ ამ დანაშაულის ჩამდენმა დაუმიზნა საქართველოს, მის სახელსა და მომავალს. უფრო მეტიც: აქ დარტყმის საგანია არა მხოლოდ სხვათა პატივისცემა ქართველი ერის მიმართ, არამედ თვით ერის პატივისცემა თავისთავისადმი.

2. საქართველოს დისკრედიტაციაში დღეს დაინტერესებულია არა მხოლოდ ის, ვისაც საქართველოს ხელისუფლების დისკრედიტაცია სურს, არამედ პირველ ყოვლისა ის, ვისაც ქვეყნისა და ერის დამარცხება უნდა საერთოდ. საქართველოსა და ქართველი ერის დამარცხების მსურველი დღეს მრავალი სხვადასხვა ძალაა. ამიტომ ჭეშმარიტების გარკვევისათვის აუცილებელია, განხილულ და გამოძიებულ იქნას ყველა იმ ძალის შესაძლო მონაწილეობის საკითხი, ვისაც კი ასეთი მოტივი შესაძლოა ამოძრავებდეს.

აქედან გამომდინარე, სახელმწიფო საბჭოს განცხადების დასკვნა — საქართველო და ქართველი ხალხი მოიბანენ ამ სამარცხვინო ლაქასო — წარმოადგენს უდანაშაულობის პრეზუმპციის უგულვებელყოფას, რაც მით უფრო სამწუხაროა, რომ ბრალეულად გამოიყურება არა პირი ან პირთა ჯგუფი, არამედ ერი.

წითლები და დანარჩენები

სატელევიზიო დიალოგში ბ-ნმა ნოდარ ნათაძემ გამოთქვა პროგნოზი, რომ მომავალ საპარლამენტო არჩევნებში ერთმანეთს დაუპირისპირდება ორი ძირითადი მხარე „წითლები" და „დანარჩენები", რამაც გამოიწვია (რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია) ბევრი მითქმა-მოთქმა და ვარაუდი. მინდა მკითხველს გავუზიარო ამ საკითხთან დაკავშირებული ჩემეული დამოკიდებულება, თუ ვის მიმაჩნია „წითლებად" და ვის „დანარჩენებად" (იგულისხმე „ჩვენიანებად").

საჭიროდ მიმაჩნია თავიდანვე განვაცხადო, მიუხედავად იმისა, რომ არასოდეს არ ვყოფილვარ, არც კომპარტიის წევრი, არც კომკავშირელი, თქვენ წარმოიდგინეთ არც პიონერი, ამასთან ყოველთვის ვთვლიდი და ვთვლი, რომ კომუნისტური იდეოლოგია და პრაქტიკა არის კაცობრიობის ავთვისებიანი სიმსივნე. მე არანაირად არ შემიძლია წინააღმდეგი ვიყო განურჩევლად ყველა, კომპარტიის ყოფილი წევრისა, თუნდაც ყველა ფუნქციონერისა, იმ უბრალო მიზეზით, რომ მრავალპარტიულობის დაშვებამდე საზოგადოების თითქმის ყველა მეტ-ნაკლებად აქტიური და მოძრავი წევრი (მცირე გამონაკლისის გარდა) კომუნისტური პარტიის წევრი უნდა ყოფილიყო (ფორმალურად მაინც) მრავალი ცნობილი მიზეზის გამო მათ შორის ის პიროვნებებიც არიან, ვინც საქმით დაამტკიცა მამულიშვილობა, უანგარობა და პროფესიონალიზმი. ჩემის აზრით ყოფილ ფუნქციონერთა შორისაც კი პატივისცემა და ნდობა დაიმსახურეს პროფესიონალიზმითა და მოვალეობის გრძნობის გამოვლენით ბატონებმა: ო. ქვილითაიამ, ს. კავსაძემ, ო.ვარძელაშვილმა, ო.ელოშვილმა და სხვებმა. ისინი „ჩვენიანებად" უნდა ვიგულისხმოთ. ცალკე უნდა ითქვას ბ-ნ ე.შევარდნაძეზე: მის უდიდეს პროფესიონალიზმზე, უზარმაზარ მსოფლიო ავტორიტეტზე, პირად ვაჟკაცობაზე (განსხვავებით ზოგიერთებისაგან) კოლოსალურ შრომისა და ორგანიზაციულ უნარზე არავინ დავობს, არც მტერი არც მოყვარე. საზოგადოების გარკვეულ ნაწილს (აქ მხედველობაში არა მყავს ანალიზის უნარმოკლებულ ფანატიკოსთა და პროვოკატორთა ბნელი ნაწილი) ეჭვი მხოლოდ იმაში შეაქვს, თუ რამდენად მოახმარს თავის ვეებერთელა შესაძლებლობებს საქართველოს სრულ დამოუკიდებლობასა და ნამდვილად დემოკრატიული, სამართლებრივი სახელმწიფოს აშენებას. ჩემის აზრით ეს ეჭვი არ უნდა გამართლდეს, რაც შემდეგ ანალიზს ეყრდნობა. ე.შევარდნაძემ პოლიტიკური კარიერის ისეთ მწვერვალს მიაღწია და დემოკრატიისათვის მებრძოლისა და ევროპის განმათავისუფლებლის ისეთი მსოფლიო სახელი მოიპოვა, რომ ასეთი ნიჭიერი და ანალიტიკური ჭკუის კაცისაგან ყოვლად წარმოუდგენელია მან საქართველოში დიქტატორული თუ სხვა ავანტურისტული პოლიტიკის გატარება მოინდომოს (რომ არაფერი ვთქვათ პირდაპირი ეროვნული ინტერესების ღალატზე) და ამით წყალში გადაყაროს ტიტანური ძალისხმევით მოპოვებული სახელი და პატივისცემა. მან მხოლოდ საქართველოს ეროვნული ინტერესებისათვის (დამოუკიდებლობა, დემოკრატია და ეკონომიური მომძლავრება) ბრძოლით უნდა დაუმატოს თავის სახელს დიდება, თანამედროვეთა და შთამომავალთა მადლიერება. ამდენად ე.შევარდნაძეც „ჩვენიანებში" ჩავთვალოთ.

ყოველივე ამის შემდეგ ისმის კითხვა, ვინ ჩაითვლება „წითლებში"? ამის პასუხი მარტივი არ არის, მაგრამ კითხვა დასმულია და პასუხს მოითხოვს. ჯერ ზოგადად: ყველა „წითლის" საერთო ნიშანია საკუთარი ინტერესების შენიღბვა ხალხზე ზრუნვის პოზით, რომლის უკან ძალაუფლების მანიაკალური წყურვილი, მექრთამეობისკენ დაუოკებელი სწრაფა, გაძეხიაობა, შური და სხვა უზნეობანი იმალება. „წითელია" ყველა ის ვინც პირადი გამორჩენისა და თანამდებობების მოპოვება — შენარჩუნებისათვის წლების მანძილზე ყიდდა ბითუმად და საცალოდ საქართველოს მიწაწყალს, ეროვნულ სიმდიდრეს, ეროვნულ ინტერესებს, სინდისს, პატიოსნებას და დღესაც ახალ ხელისუფლებას ატორლიალებული თანამდებობების რიგში ჩამდგარა, ძველ ადგილებზე აღდგენის პარადი გაუმართავს და ამით კომუნისტური ხელისუფლების რესტავრაციის ატმოსფეროს ქმნის.

ძალიან წითლებში ჩაითვლება ეკონომიური რეფორების მოწინააღმდეგე ბიუროკრატია და სახელმწიფო ხარჯზე მსუყედ ცხოვრებას მიჩვეული, პარაზიტულად განწყობილი ადამიანები. თუ „პრივატიზაცია პოლიტიკოსებისა და ბიუროკრატიისათვის სახელმწიფო საკუთრების ჩამორთმევა და ხალხისათვის დაბრუნებაა" (მ.ტეთჩერი), ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს ამ კატეგორიის ადამიანების გააფთრებული, ხოლო ხშირად შენიღბული წინააღმდეგობა და საბოტაჟი ამ გადაუდებელი ეროვნული და სოციალური აუცილებლობით ნაკარნახევი ძვრებისადმი. აქ თავს უფლებას მივცემ ოდნავ გადავუხვიო თემისაგან და რამდენიმე სიტყვით შევეხო შემდეგ საკითხს: ხშირად (და დღევანდელი საქართველოს მაგალითზეც) სახელმწიფო ბიუჯეტის ფორმირება მოკლე საბნის ამბავს ჰგავს (თუ მხრებზე კარგად დაიხურავ, ფეხები დაგრჩება შიშველი და პირიქით): მწარმოებლობისა და ვაჭრობის აქტივიზაცია-სტიმულირება, რაც სახლცეცხლოდ აუცილებელია ქვეყნისათვის მოითხოვს დაბეგვრისა და სხვა გადასახდელების მკვეთრ შემცირებას, რის შედეგადაც გარკვეული ხნით მივიღებთ ბიუჯეტის დეფიციტს აქედან გამომდინარე ყველა შედეგით. გამოსავალი მსოფლიოს სხვა ქვეყნების გამოცდილებიდან და საქმეში ჩახედული ხალხის დამაჯერებელი ლოგიკიდან გამომდინარე ერთადერთია: სახელმწიფოს მიერ საკმაო რაოდენობით უცხოური სესხების აღება და მისი გონივრულად გამოყენება. აქვე ვიტყვი, რომ მკვეთრად გადასახალისებელია საბანკო-საინვესტიციო საქმიანობა (ჩემთვის გაუგებარია ისეთი ყველა ქვეყნისათვის ჩვეულებრივი რამის სრული არევ-დარევა, როგორიცაა საბანკო გადარიცხვები, გადარიცხული თანხები ან დიდი დაგვიანებით, ზოგჯერ კი საერთოდ არ ხვდებიან ადრესატის ანგარიშზე).

დავუბრუნდეთ ჩვენი წერილის თემას და ვთქვათ, რომ „წითელზე" „წითელია" ყველა ის ბრიგადირი, კოლმეურნეობის თავმჯდომარე, მეურნეობის დირექტორი, გამგებელი, აგრომრეწვის მესვეური და სხვა, ვინც სოფლად რეფორმებს ამუხრუჭებს, მოსახლეობას სიძნელეებით აშინებს მიწის კერძო საკუთრებაში გადასვლის შემთხვევაში. სხვისი ნაშრომით გაზულუქებულმა ამ სოფლის წურბელებმა კარგად იციან მიწის კერძო მესაკუთრეს (გლეხს, ფერმერს) მუქთად ვერაფერს წაგლეჯავენ, კოლმეურნეობისა და მეურნეობის დოვლათში კი საკუთარი ბელელივით აქვთ ხელი ჩაყოფილი (ტელევიზიით ნანახ, მიწების დარიგების მოწინააღმდეგეთა შორის, გლეხების სახელით გამოსულებში სოფლის წურბელების ახლო ნათესავები ძმა, მამა და სხვა შევიცანი). ცხადია ყველა ბრიგადირსა თუ სხვა დასახელებულ თანამდებობაზე მყოფ პირებზე არ ითქმის აუგი, მაგრამ მათ თუ ახალ პირობებში საზოგადოების სასარგებლო საქმეს ვერ მიაგნეს უფუნქციოდ დარჩებიან.

მთლად გამოუსწორებელი „წითელია" ყველა, ვინც ეკონომიური და სხვა სიძნელეებით სპეკულიანტობს. ყველაფერს დემოკრატიას აბრალებს და ეწევა ტოტალიტარული რეჟიმის (სტალინისა და ბრეჟნევის ეპოქები) იდეალიზაციას. ვინც ეჭვს ალივებს სოციალიზმზე თავისუფალი დემოკრატიული სისტემის უპირატესობის რეალობაში. აქ აუცილებელია განმარტებული იქნას ის მიზეზები, თუ რამ განაპირობა სსრკ-ს გროვებითი მიღწევები გარკვეულ ეტაპებზე, ძირითადად მილიტარიზაციის საქმეში. ჯერ ერთი რუსეთის იმპერია სამხედრო თვალსაზრისით ყოველთვის მძლავრ სახელმწიფოდ ითვლებოდა, ამის დასტურად ისიც კმარა, რომ რუსეთის არმია ორჯერ არის შესული პარიზში და ოთხჯერ ბერლინში. მეორე და მთავარი მიზეზი ის გახლავთ, რომ გასაბჭოების შემდეგ ყველაფერს რუსეთის ვეებერთელა იმპერიაში არსებულს ძალადობის გზით დაეპატრონა მილიტარისტული სახელმწიფო აპარატი, მარტო ეკლესიას წაგლიჯეს სამი ტრილიონის ქონება, ეხლა ივარაუდეთ რამდენი ქონება მუქთად წაართვეს მეწარმეებს, ვაჭრებს, გლეხებს, ინტელიგენციასა და სხვას. მთელ სახელმწიფოში კონფისკაცია უყვეს ოქროს, ვერცხლს და სხვა ძვირფასეულობას, ყველაფერი ეს მოახმარეს მილიტარიზაციას. ამას დაუმატეს ის, რომ სამხედრო ქარხნებში, ხე-ტყის დამზადებაზე, შახტებში და სხვადასხვა დიდ მშენებლობებზე, რამდენიმე ათეულ მილიონ პატიმარს მუქთად ამუშავებდნენ ჯოჯოხეთურ პირობებში, მაგალითად ცნობილია, რომ „ბელომორკანალი" პოლიტპატიმრების ძვლებზეა გაყვანილი. ისარგებლეს აგრეთვე ომისშედეგებით(სამხედრო კონტრიბუცია, ნახევარი ევროპის მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების გამოზიდვა, სამხედრო ტყვეების მუქთი მუშა ხელი), როდესაც ეს ნაძარცვი სიმდიდრე გამოლეიათ ხელი მიყვეს ქვეყნის ნედლეულის (ოქრო, ნავთობი, ბეწვეული, ხე-ტყე, მარგანეცი და სხვა მრავალი) მტაცებლური მეთოდებით მოპოვებას და ვალუტაზე გაყიდვას, არ დაინდეს მუზეუმების საგანძურებიც (გაყიდეს ნახევარი ერმიტაჟი) ყველაფერი ეს კვლავ მილიტარიზაციას მოახმარეს. აი, ასე მიაღწია სოციალისტურმა საბჭოეთმა იმ „წარმატებებს" (ძირითადად სამხედრო ძლიერებაში), რაზეც ასე უყვართ ლაპარაკი „წითლებს". დაიხარჯა ნაძარცვი სიმდიდრე, ამოიწურა საექსპორტო ნედლეულის მარაგი და მივიღეთ დღევანდელი რეალური მდგომარეობა: ეკონომიურად, ეკოლოგიურად და მორალურად გაპარტახებული ქვეყანა, სოციალისტური სისტემის ნამდვილი სახე, რომლის შესაძლებლობათა არსენალში მხოლოდ ძარცვა-გლეჯა და ბარბაროსობაა და არა შექმნა და აღმშენებლობა. უთვალსაჩინოესი მაგალითია ორი გერმანული ან ორი კორეის სახელმწიფოთა შედარებანი: ერთი და იგივე ხალხი, ერთი და იგივე მიწა და ბუნებრივი პირობები და განსხვავებული სახელმწიფო წყობილებანი, თუ დასავლეთი გერმანია და სამხრეთი კორეა მსოფლიოს მოწინავე სახელმწიფოთა ავანგარდშია, კიმ ირ სენის სოციალისტური კორეა ნიმუშია ჩამორჩენილობის, სიღატაკის, ფანატიზმისა, მთელ მსოფლიოში სამასხარაოდ ქცეული კერპთაყვანისმცემლობის ფონზე, ხოლო აღმოსავლეთ გერმანიის ეკონომიკას თავისი დასავლელი ძმების უზარმაზარი პოტენციალი და მილიარდობით ინვესტიციებიც ვერ შველის. მართალია ბევრი ტრივიალური ჭეშმარიტება დავიმოწმე, მაგრამ ამასთან აუცილებლად მიმაჩნია იმის აღნიშვნა, რომ თავის დროზე ქართველი მოღვაწეების მიერ სტალინიზმის არასაკმარისმა მხილებამ და დაგმობამ მნიშვნელოვანწილად განაპირობა ზვიადიზმის წარმოქმნა. ადრინდელ „წითლებს" მიაგვანან ის თანამედროვე ხალხი, ვინც კოსმოპოლიტურ წამოსასხამში გახვეული, ეროვნული ინტერესების უგულველყოფის ხარჯზე დემოკრატი მოღვაწის სახელს ებღაუჭება, ვინც ბრიყვების მიერ წაგებული საინფორმაციო ომის სიმართლისაკენ შემობრუნებას შეგნებულად თუ კვლავ სიბრიყვით უშლის ხელს.

„ავი ენები" ამბობენ წინა ხელისუფლებამ არმხილების გარანტია მისცა 40 000 „სუკის" აგენტს, რომლებიც საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედებდნენ და ისინიც წინა მართველობის ხანაში გასუსულები იყვნენ. საკითხავია სად არიან და რა პოზიცია უჭირავთ მათ ამჟერად? რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია ეროვნული უშიშროების კომიტეტში რამდენიმე ათეული კაცი მუშაობს.

„წითლებად" ჩაითვლებიან, მიუხედავად მიხაკისფერი შეფერილობისა ის ხელმოცარული და ფუნქციის არმქონე, პოლიტიკას მიტმასნილი ხალხი, რომლებიც რაღაც თეორიულად და პრაქტიკულად დაუსაბუთებელი მიზნებისთვის პარტიებსა და საზოგადოებებს აკოწიწებენ და თავიანთ პოპულიზმზე აგებული უაზრო და ავანტურისტული ქმედებით (უჩემოდ ვით იმღერეთ-ის სინდრომი) საზოგადოების რაღაც ნაწილს თავგზას ურევენ.

ზემოთ თქმული ახალ კითხვას აღძრავს: ძალიან ბევრნი ხომ არ არიან ეს „წითლები"? კი ბატონო, ბევრნი მოიყრიან თავს, მაგრამ „ჩვენიანებზე" მეტი მაინც ვერ იქნებიან და ქართველმა ხალხმა ეხლა მაინც არ უნდა დაუშვას შეცდომა ფერების გარჩევაში (ფერებს დალტონიკები ვერ არჩევენ, არის ასეთი ავადმყოფობა) ვინაიდან მისულები ვართ უკიდურეს ზღვრამდე. ამის იქეთ უფსკრულია. ქართველმა ხალხმა მისი ისტორიის მანძილზე მრავალჯერ იპოვა თავისთავში ძალა, სწორი გადაწყვეტილების მიღებისა მსგავსი უკიდურესი განსაცდელის ჟამს და იმედი უნდა ვიქონიოთ ეხლაც იპოვის.

„ჩვენიანებში" ვინ ჩაითვლებიან ეხლა ისიც ვთქვათ: ყველა პატიოსანი და მშრომელი კაცი, იქნება ის გურჯაანელი მევენახე, გორელი მებაღე, აბაშელი მესიმინდე, ქობულეთელი და ოზურგეთელი მეჩაიე, რუსთაველი მეფოლადე და ქიმიკოსი, ჭიათურელი მაღაროელი, ჩვენს მრეწველობაში დასაქმებული გამრჯე მუშები, ინჟინრები, ტექნიკოსები, ტრანსპორტის მუშაკები; ნამდვილი მეცნიერები; ბეჯითი სტუდენტობა; კინოს, თეატრის, მუსიკისა და სახვითი ხელოვნების მოღვაწენი; საქმიანი სამეურნეო მუშაკები, გონებაგახსნილი ეკონომისტები, ნამუსიანი ბიზნესმენები (მეწარმეები და კომერსანტები) და სხვა, ყველა ის ვინც თავისი ადგილი იცის და ამ ადგილზე კეთილსინდისიერად ემსახურება თავის საქმეს, ოჯახს და ამდენად ქვეყანას.

მწამს — ყველა ამ წესიერი, პროფესიონალი და მოაზროვნე ხალხის ინტერესებს პოლიტიკურ სარბიელზე გამოხატავს ნამდვილად ცენტრისტული პოლიტიკური ორგანიზაციები, მათ შორის რა თქმა უნდა საქართველოს სახალხო ფრონტი.

აქ არაფერი მითქვამს „შავების" შავ საქმიანობაზე, თუმცა ბინდბუნდში წითელი ფერიც შავად გამოიყურება.

ჩემის აზრით ზემოთ აღნიშნული ინტერესთა სხვადასხვაობის მიჩქმალვისა და სხვა განზომილებებისაკენ ყურადღების გადატანის მცდელობაა წითლების ხსენებაზე ატეხილი მითქმა-მოთქმა და საერთოდ შესამჩნევი გალიზიანება შავ-წითლებისა ბატონ ნ.ნათაძის მოღვაწეობასა და პოზიციაზე.

ჯაბა კამკამიძე

სახალხო ფრონტის დარბაზის სხდომაზე

20 მაისს გაიმართა სსფ დარბაზის მორიგი სხდომა, სადაც გაწეული მუშაობის ანგარიშისათვის მოწვეული იყო საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე რომან გოცირიძე. იმ ეკონომიკური კრიზისის პირობებში, რომელშიც ჩვენი რესპუბლიკა იმყოფება, უდაოდ საინტერესო იყო საქართველოში მიმდინარე ეკონომიკური რეფორმის ერთ-ერთი ავტორის მოსაზრებები მიმდინარე პროცესების შესახებ.

—პრესა და ტელევიზია სრულყოფილად ვერ ასახავს ეკონომიკური რეფორმის მთელ მოცულობას — თქვა რომან გოცირიძემ — მაგრამ ერთის მხრივ ყოველთვის არცაა საჭირო ყველაფერის გადაცემა. ზოგჯერ იქმნება კრიტიკული მდგომარეობა, ჩვენ ვეძებთ გზებს, გამოსავალს. ასეთმა სურათმა შესაძლოა მოსახლეობაში პანიკაც კი გამოიწვიოს.

ბუნებრივია, ვიმყოფებით კრიზისულ სიტუაციაში. ხანდახან მუშაობა გვიხდება ოპერატიულად, ყოველგვარი დროის მარაგის გარეშე. მაგალითად, შემოდის ხორბლით დატვირთული გემი. იგი სასწრაფოდ უნდა დაიცალოს, გაიგზავნოს წისქვილში და ფქვილი მიეწოდოს საცხობებს. უმძიმესი სურათი იქმნება.

გასაგებია, რომ ტრანსპორტის გაძვირება კიდევ უფრო ამძიმებს მოსახლეობის ისედაც მძიმე მდგომარეობას, მაგრამ ჩვენ უარი უნდა ვუთხრათ ეკონომიკურ პოპულიზმს. შეუძლებელია ხუთი კაპიკი ღირდეს საქალაქო ტრანსპორტით მგზავრობა, როცა საწვავის ფასი უზომოდ იზრდება. მიუხედავად ამისა, დროებით შევაკავეთ ფასი საქალაქო ტრანსპორტზე. დოტაციის საშუალებით ვავსებთ პურის ხარჯებსაც. დღევანდელ პირობებში მისი ღირებულება 1 კილოგრამზე ოცი მანეთია. ეს გახლავთ საბაზრო ეკონომიკაზე თანდათანობით გადასვლის პროცესი. უნდა ითქვას კომუნალურ გადასახადებზეც: დღეს კომუნალური ხარჯები გაცილებით მეტია ვიდრე შემოსავალი. მაქსიმალურად გაკეთებულია, რისი გაკეთებაც შეიძლებოდა, მაგრამ მოგვიწევს ფასების თანდათანობით განთავისუფლება.

ბენზინზე ჩვენ უკვე გავანთავისუფლეთ ფასები, რამაც თავისი სასიკეთო შედეგი უკვე მოიტანა — რესპუბლიკაში შემოვიდა კომერციული ბენზინი და ეს ერთგვარად წინ გადადგმული ნაბიჯიცაა. უახლოესი სამი თვის მანძილზე საწვავის ფასი აუცილებლად გაიზრდება რუსეთში 100—150 პროცენტით. ეს ჩვენც გადმოგვედება. მაგრამ გათავისუფლებული ფასების წყალობით იგი შეიძლება უკვე მსუბუქ ფორმებად ჩაითვალოს.

დროის საკმაოდ მცირე პერიოდში ჩვენ შევძელით გარკვეულ სფეროებში დავწეროთ და გაგვესწრო კიდეც ყოფილი საბჭოთა კავშირის რესპუბლიკებში მიმდინარე ეკონომიკური ცვლილებებისათვის. ესაა კერძო მეწარმეობის განვითარება, ვაჭრობა, საბაჟო პოლიტიკა, როცა მინიმალურად იბეგრება ნებისმიერი პროდუქცია, თუმცა საგრძნობლად ჩამოვრჩებით საბანკო სისტემაში, ფინანსებში. რუსეთში ძლიერია საბირჟო ურთიერთობები.

მალე დავბეჭდავთ ქართული ფულის ნიშნებს, მაგრამ მანეთის ნაცვლად მისი შეყვანა ჯერ კიდევ საერთო საბანკო სისტემის პირობებში არახელსაყრელია. ექვსი თვეა ლიტვის რესპუბლიკას დაბეჭდილი აქვს საკუთარი ფულის ნიშნები, მაგრამ ფულის შეცვლა არ მოუხდენიათ. რუსეთმა მშვენივრად იცის, რომ ის ფული, რომელსაც რესპუბლიკებს უგზავნის, ისევ რუსეთის ბაზარზე უნდა დაბრუნდეს, მაგრამ ვერ შეიმუშავეს დამცავი მექანიზმი. ამიტომ ისიც დაინტერესებულია საკუთარი ფულის დაბეჭდვაში, რაც რუსეთისგან უზარმაზარ ხარჯებსა და დროს მოითხოვს.

ჩვენ ქართული ფული უნდა შემოვიღოთ ჩვენთვის მაქსიმალურად ხელსაყრელ პირობებში.

ბატონმა რომან გოცირიძემ ილაპარაკა პრივატიზაციასთან დაკავშირებულ პრობლემებზე, მომავალი ზამთრის საზრუნავზე, საკადრო პოლიტიკაზე, უცხოურ კრედიტებსა და მათ გამოყენებაზე.

ბოლოს, მისეული შეფასება გააკეთა საქართველოს სახალხო ფრონტის მიერ გაწეულ მუშაობის შესახებ და , რომ იგი კვლავაც დარჩება ამ პრინციპული ორგანიზაციის ინტერესების გამომხატველი.

დარბაზის სხდომაზე გაკეთდა ინფორმაცია 18 მაისს მეტროს სადგურ „რუსთაველთან" შეკრებილი ხალხის დარბევის შესახებ. დარბაზმა დაგმო ის მეთოდები, რასაც იყენებენ სამართალდამცავი ორგანოები საკუთარი ხალხის წინააღმდეგ.

ვახტანგ კომახიძე

ლანდელშიც, ზოგ კარგს ადრინდელშიც ვხედავთ, ბევრ კარგს აწინდელშიც მივესალმები. აი, სწორედ ეს აწონდაწონვა, მსჯელობის სასწორის ორივე პინაზე დალაგებული „ჰო“ და „არაა“, ეს განჯაა, ჩემი შეხედულებით, დემოკრატიაა, ულამაზესი ქერა ქალბატონი, რომლის სიყვარულიც ღირს რაინდულ თავდადებად. გინდაც ჩვენს ვითარებაში ის დულცინეა ტობოსელად ჩანდეს და მისი ერთგული კაბალერო კი ოლრო-ჩოლრო როსინანტზე ამხედრებულ დონ-კიხოტად, ღმერთმანი, ღირს...

კიდევ ერთი, ბატონებო — ყველა ნაკადული მდინარისკენ მირბის. ისევე, რაც არ უნდა მოვინდომოთ, ხალხის აზრს ვერ გავექცევით. ვისთვის უნდა იყოს, უპირველესად საინტერესო დემოსის შეხედულება იმაზე, რაც მოხდა და ამაზე, რაც ხდება, თუ არა სახალხო ფრონტისა და მისი გაზეთისთვის? რა თქმა უნდა, სტაბილიზაციაა საჭირო, უამისოდ საქართველო კომეტასავით ჩაიკარგება ისტორიის კოსმოსში, მაგრამ ეს სტაბილიზაცია უნდა მოხდეს არა იარაღით, არამედ საყოველთაო შენდობით, პატიებით, თანხმობით და შერიგებით თუ არა, მორიგებით მაინც. ამ დროს კი როგორი ცივი ცინიზმით, როგორი თვითდაჯერებული, ყოვლის შემძლეობით გადმოაყრის ხოლმე ზოგიერთი ერს ყოველგვარ უწმინდურებს, ვინ არის ხალხი? — სხვადასხვა ხმაზე აბღავლებული ფარაა, ცარიელი ქვევრია, პოლიტიკის საშენებელი ქვა და ღორღია. ეს არარაობა კუჭით აზროვნებს და ვინც გააძღობს, იმის სახლს შეუთხზავს დაფნის გვირგვინს, ხალხი თვალხილული ბრმაა, ისტორიის აბორიგენია, ემოციათა ფეირვერკია და მასთან სალაპარაკო ენად ავტომატის „მორზე“ უფრო გამოდგება, ვიდრე ჩვენი ტკბილი ქართული...

„საქართველო“ კი დუმს...

ქართველი კაცი მუდამ რაინდული ღირსებით ეპყრობოდა ქალს — მზის უმცროს დას. მისი ღიმილის შუქზე იწერებოდა „ვეფხისტყაოსანი“, მისმა თაყვანისცემამ დასცა მუხლზე ქართული ცეკვა, მისით აღტაცებამ აამღერა „მრავალჟამიერი“, მისი სიყვარული ქარგავდა სხივოსან ჩუქურთმებს მარადიულ ქვებზე, ის იყო და არის სათავე ყველა სათავისა, ჩვენი დიდება, ჩვენი აღტაცება — ქართველი ქალი... დღეს კი, დღეს, ჰოი სირცხვილო და სირცხვილზე მეტი, ჩვენი ინტელიგენცია მსოფლიოს დასანახად აფრიალებს იმავ ქალის „შავ კოლგოტკებს“. მდედრის ქვედა საცვალთა საკითხი ლამის წამყვანი თემა გახდა დღევანდელ პოზიციონერთა მღვრიე პუბლიცისტიკისა და ტელე-რადიო გამოსვლებისა. ფერუმ, ჩვენს ვაჟკაცობას, ჩვენს მირონცხებულ შუბლს, ჩვენი შარვლის ორ ტოტს და ბოლოს ჩვენს ქართულ ზრდილობას, თუ ქართველ დედას, ქალს, ვინც არ უნდა იყოს ის, შეგვიძლია სექსოლოგიური მანიაკი, მამაკაცს მოწყურებული ჰეტერა, ორლობეში აბღავლებული მოუწველავი ფური ვუწოდოთ და ამის შემდეგ პრეტენზიას ვაცხადებდეთ ვაჟკაცობაზე, ინტელიგენტობაზე. არც მე მომწონს ქალთან ზოგთა ქცევა, მაგრამ მათი ცდომილობის და უმცდარობის დაცინვა ქართული ენით არც იქნების და არც მომეწონების -“მხედრიონი“, „ბეტეერები“, „ფურთხიანები“, „კოლგოტკიანები“, „მანიაკები“, „უსაქმურები“, „ნაკოლკიანები“ — მიდით, მიდით, ქართველებო, ცხვირსახოცად ჩაიდეთ ჯიბეში ქართველ დედათა მანდილი, გახვიეთ შიგ ჭუჭყი, და უწმაწურობა... ჩვენ ხომ ინტელიგენტი ერი ვართ. ხალხი შიმშილობს, ზოგის ჯიბე კი წურბელასავით სივდება. საინფორმაციო საშუალებებს დიქტატურის ღრუბელი დასწოლია.

„საქართველო“ კი დუმს...

ვიმეორებ — სტაბილიზაცია, კონსოლიდაცია, სისხლხორცეულად არის ჩვენთვის საჭირო, ეს კი ვერ მიიღწევა გალიზიანებით, მუქარით, შეუნდობლობით. ამ დროს კი რა ხდება — ახალი ძალით იფეთქა ჩვენმა ძველმა სენმა — პირადი ცხოვრების კეთილმოწყობის, ახალ მთავრობასთან სახლის ფინიად აწკავწკავების ყოვლისმომცველმა სურვილმა. ვუყურებ ხოლმე ტელევიზორის ეკრანს და ზიზღი გულს მირევს — ეს განსაკუთრებით საშინაო პოლიტიკის მთავარი რედაქციის ადაცემებს ეხება — მავანი და მავა თავფეხიანად ნემსის ყუნწში ძვრება, რომ ახალ ხელისუფლებას თავისი ერთგულება ზურგზე გაუგოროს, ამისათვის, ალბათ, საგანგებოდ წვერსაც მოუშვებს ხოლმე, მაგრამ გრძნობ, რომ მისი არც ერთი სიტყვა გულწრფელი არ არის, თვითონ კი კაცუნაა, ქართველი პიგმეი, სიტყვისა და აზრის სურდო... ასეთმა გარემოცვამ დიდი როლი შეასრულა წინა ხელისუფლების კრახში და, ბატონებო, არა მგონია ამ ახალმა ხელისუფლებას თქვენი პატივმოყვარეობის მოსაფხანად დრო და საშუალება გამონახოს... ხვალ რომ სხვა მოვიდეს, ახლა იმას შეაყრით ვარდებს და ჩაეწნებით დაფნის გვირგვინებში. ამიტომ, ვაი რა, ცუდად სცდებით...

განა ეს სინდრომი „საქართველოს“ საწერი და საკითხავი არ არის?

კიდევ ერთი...

ეს კითხვათა კითხვა ასე დაისმის — გულისხმობს თუ არა დემოკრატიული გაზეთის ცნება „მხოლოდ შენ ერთის“ პოზიციას. არა მგონია. სხვათა შორის, რედაქცია გაზეთი არ არის და ამიტომ მისი მუშაკების პოლიტიკურმა კრედომ თუ გაუჭრა კალაპოტი ბეჭდვით სიტყვასა და აზრის მდინარებას, მაშინ ის გაზეთი ან ჟურნალი კი არა, საოჯახო ალბომია, ზედ რომ ხშირად დიასახლისისგან დავიწყებული მტვერი წაეყრება ხოლმე, რატომ არ ისმის „საქართველოდან“ აზრთა ჭიდილის, შეხედულებათა დუელის, კალამთა პუბლიცისტური ომის ექო? თქვენი გაზეთი, მეგობრებო, თუ ისე დაცხრა და გაპენსიონერდა, რომ შეეიცარად დაღგა ახალი ხელისუფლების კარებთან, მაშინ ან თქვენ ვინა და ან ის რა...

გთხოვთ, ცუდად არ გამიგოთ — ერი, რა თქმა უნდა არ მოგიწონებდათ ისეთ პუბლიკაციებს, ქართველს რომ ქრთველის დასაკლავად და გასაჩეხად მოუწოდებს, ხელი რომ იარაღისკენ აქვს გაშვერილი, მაგრამ აზრთა მრავალმხრივობამ რაღა დააშავა, განა კამათი არ გახლავთ ჭეშმარიტების დედა? თუ ჭეშმარიტებას უკვე მიაგენით და ახლა მხართეძოზე წამოგორების მეტი აღარაფერი დაგვრჩენია?

თუ ასე ფიქრობთ, ნეტარ ხართ, მორწმუნენო...

მგონი დროა, დავამთავროთ...

ბატონებო, ხელი შევუწყოთ სტაბილიზაციას, თანხმობას, არა ცალმხრივობის უთანხმოებით, არამედ ხმათა და აზრთა სიმფონიით, შეხედულებათა ორკესტრულობით, როგორც ეს ცივილიზებულ ქვეყნებში ხდება... მოვა, მოვა ბედნიერი მომავალი, მგარამ მანამდე ხულიერი განწმენდის გრძელი გზა გვაქვს გასავლელი, ნუ ჩავხერგავთ ამ განსაწმენდელის შესასვლეს ცალმხრივი პოზიციის ციკლოპური ლოდებით. ეს არაფერს მოგვიტანს. საქმით განხორციელდეს იფორმაციათა საშუალებების დამოუკიდებლობა, სიტყვის თავისუფლება და არა ადრინდელი კომუნისტური რეცეპტით... თორემ სხვაგვარად ტაძრამდე ვერ მივალთ...

ბ-ნო ნოდარ, ნუთუ არ დაპფიქრებიხართ ერთ საკითხს — თითქოს საწადელს მივაღწიეთ, [illegible] ნამ გვაღიარა, თბილის[illegible] შლის მრავალ უცხო ალამს საელჩოების ფლაგშტოკზე, ქართველთა სახეებს კი ისევ სასოწარკვეთის, მწუხარების არილი დასთამაშებს... ჩვენმა „დემოკრატიულმა“ ტელევიზიამ საოცარი ახსნა მისცა ამას — ღმერთო ჩემო, როგორ დავღლილვართ - ო, რა ახსნაა?!

როგორც ჩანს, მხოლოდ ტაძარი არ ყოფილა მთავარი... გზა.... გზა..., ბატონო ნოდარ... ტაძრისაკენ სავალი გზა... დიახ, ასეა... მივალთ ტაძრამდე, მანამდე კი ჩემს ერთ დროს საყვარელ გაზეთს მინდა მეგობრულად გავუღიმო და ხმამაღლა მოვუწოდო — „ვერტიკალურად,“ ზევით, ღმერთისაკენ, „საქართველოვ!“...

P.S. დემოკრატიზმის გამოვლენად ჩათვლის, ალბათ, მკითხვალი ამ წერილის ასეთ სარედაქციო მინაწერს — „იბეჭდება შეუცვლელად, ავტორის სტილი დაცულია...“

რედაქტორისაგან: ბატონო ჯემალ, თქვენი წერილის საპასუხოდ ადრე თუ გვიან, ალბათ, მოვიცლი და იოლად დაგისაბუთებთ იმას, რომ რედაქციის მიმართ თქვენეულ ბრალდებათა 95 პროცენტი მაინც უსაფუძვლოა, (შენიშვნების დარჩენილი 5 პროცენტისათვის კი მადლობას გწირავთ).

რაც შეეხება თქვენს პოსტსკრიპტუმს — „დემოკრატიზმის გამოვლინებით ჩათვლის ალბათ, მკითხველი ასეთ სარედაქციო მინაწერს — „იბეჭდება შეუცვლელად, ავტორის სტილი დაცულია „, მკითხველს შეუძლია ჩათვალოს, რომ „დემოკრატიზმი გამოვავლინეთ“ ანუ დავბეჭდეთ წერილი შეუცვლელად ავტორის სტილის დაცვით.

ოღონდ ეგ არის, ავტორისთვის, ვფიქრობ სჯობდა ასე არ მოვქცეულიყავით, განსაკუთრებით მის სტილთან დაკავშირებით...

„საქართველო: ტესტი იუმორის გრძნობაზე — შედეგი უარყოფითი“ — ასეთი ვრცელი და „ორიგინალური“ სათაურით დაიბეჭდა საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული პარტიის გაზეთ „ედინსტვოში“ (1 მაისი, 1992წ.) მცირე მოცულობის წერილი. იუმორის გრძნობაზე რა მოგახსენოთ, მაგრამ გასაოცარია, როგორ მოახერხა ბატონმა გოგი ვასაძემ ერთ პატარა პუბლიკაციაში ამდენი სიყალბისა და უზუსტობის დაშვება.

ეტყობა, კორესპონდენტ ფელიქს კოჟიაშვილის დასაბუთებულმა კრიტიკამ („საქართველო“, №13, 1992წ.) გამოიყვანა წონასწორობიდან და რადგან არგუმენტირებული პასუხის გაცემა ვერ შეძლო, „ღარიბი, მაგრამ მოხერხებული ფელიქსის“ შემოსავლის მიმართ გამოიჩინა ინტერესი. მანეთ-ნახევრად ნაყიდი გაზეთით „მოხერხებულმა ფელიქსმა“ თურმე 41 მანეთისა და 50 კაპიკის გაკეთება შესძლო...

მისასალმებელია, რომ ჩვენს დაძაბულ და ტრაგიკულ დროში გაზეთი „ედინსტვო“ „იუმორის“ გრძნობას არ კარგავს, მაგრამ სავალალოა, რომ შორს გამიზნული „დასკვნებისათვის“ აუცილებელი არგუმენტაციისა და ფაქტობრივი მასალის სიზუსტის საჭიროებას პირწმინდათ ივიწყებს. ბატონ გ.ვასაძეს ის მაინც უნდა დაეზუსტებინა, რომ „მგზნებარე პუბლიცისტი კოჟიაშვილ-ლიკლიკაძე (!)“ ერთი პიროვნება არ გახლავთ.

მათი შერწყმა და გაიგივება, თუნდაც გაზეთ „საქართველოსთან“ ერთად, „აკვიატებული“, „ზვიადიზმ-ანტიზვიადიზმის“ თემითაც კი წარმოუდგენელია. ისიც უნდა აღინიშნოს, ბატონ გ. ვასაძის ხელწამოსაკრავი არც ერთია და არც მეორე, რადგან ზოგიერთი მედროვე ჟურნალისტისგან განსხვავებით, ყოველთვის დაუფარავად წარმოაჩენდნენ ერის სატკივარს და არასდროს შეზღუ[illegible]ლან რაიმე „აკვიატებული თემით“.

„დამნაშავე“ ფელიქს კოჟიაშვილი და „უდანაშაულო“ კობა ლიკლიკაძე ერთმანეთისგან რომ განასხვავო, ამისათვის ქართულად წერა-კითხვის ცოდნა და ათასში ერთხელ გაზეთების გადათვალიერებაც საკმარისი იქნებოდა. ბატონი გ.ვასაძე კი, აშკარაა, ან ქართულს ვერ ფლობს, ან „საქართველოს“ არ კითხულობს, თორემ გაზეთის თემატიკას მაინც არ შეზღუდავდა ასე მკაცრად.

თ.წიფწივაძის წასვლის შემდეგ, „ერთ დროს არც თუ ურიგო გაზეთს“, ცუდი დრო დაუდგაო — ასეთი ულმობელი დასკვნით ამთავრებს თავის ოპუსს ბატონი გოგი ვასაძე. წასვლა-მოსვლაზე მსჯელობა ისევ იუმორისტულ პასაჟად უნდა აღვიქვათ, რადგან კრიტიკოსი თამაზ წივწივაძე გაზეთ „საქართველოს“ რედაქტორი და თანამშრომელი არასდროს ყოფილა. ცნობილი კრიტიკოსი მწვავე პუბლიცისტურ წერილებს გაზეთ „საქართველოში“ აქვეყნებდა მაშინ, როცა სხვა გაზეთები (მათ შორის „ერთობაც“) თავს იკავებდნენ ამგვარი პუბლიკაციებისგან. ამჟამად ბატონი თამაზ წივწივაძე გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ მთავარი რედაქტორია, მაგრამ იგი იყო და რჩება „საქართველოს“ ერთ-ერთ გამორჩეულ და სასურველ ავტორად.

ყველაზე უფრო აღმაშფოთებელი ვაიიუმორისტის პუბლიკაციაში მაინც ისაა, რომ ბატონი გ.ვასაძე თავს უფლებას ანიჭებს მიუთითოს გაზეთ „საქართველოს“, რაზე შეიძლება წერა და რაზე არა!

არც იმ და არც ამ ხელისუფების დროს, გაზეთ „საქართველოს“ არავისგან ესწავლება, რაზე და როგორ უნდა წეროს... მით უმეტეს, არ ესწავლება გაზეთ „ედინსტვოს“ უპასუხისმგებლო ჟურნალისტისგან.

იუმორით შენიღბული უპასუხისმგებლობა და უტაქტობა

გივი ჩხიკვიშვილი

აღარ მომივა ძმაი

სოფელ ერედვში დილიდან წვიმდა, ხალხი კი თავდახრილი იდგა ატალახებულ ორღობეში. ოთახიდან ჭირისუფლები გამოიყვანეს. „შვილო, შენი სახე მაინც მენახა საბოლოოდ, შვილო“, გლოვობდა დედა. ცხედარიც გამოასვენეს ზეწარგადაფარებული, დასახიჩრებული, სამაჩაბლოელი ქართველისა. რომელიც ამ ერთი კვირის წინათ ცეცხლზე დაწვეს შვიდ თანამებრძოლთან ერთად. „სახლში აღარ მომივა ძმაი ხალხო“, მოსთქვამდა ძმა.

ორღობეში გაიშალა პროცესია — გრძელი გზით, სოფელზე გავლით გაემართა სასაფლაოსკენ. ფეხქვეშ თიხასავით იზილებოდა ტალახი. ახლად აყვავებულ ბაღებსა და მიტოვებულ ეზოებს შორის გლოვის ზარს აყენებდა შავად შემოსილი დედის ხმა. აწვიმდა ქართლელების გატანჯულ სახეებს. გვარდიელებს თანამებრძოლის ცხედრის გარშემო თავი დაეხარათ.

სასაფლაოს ცალი მხრიდან ორი ბორცვი ელობება. მაღალ წერტილებს გვარდიელები აკონტროლებენ მოსალოდნელი თავდასხმის გამო. კიდევ ერთი სიცოცხლე მიწას მიაბარა სოფელმა. კიდევ ერთხელ ამოიოხრეს და ამოაყოლეს შურისძიების ავი ჟინი — „არავითარი შერიგება ოსთან, არავითარი ... ისე უნდა გამწარდნენ, როგორც ჩვენი გულია გამწარებული“.

როგორ ძნელია სიტყვის თქმა მათთვის, რა სიტყვებით უნდა მიუსამძიმრო, რანაირად უნდა ანუგეშო... რა დღე დაგვიდგაო, ჩურჩულებენ.

გვარდიელებმა მებრძოლის ხსოვნის ნიშნად მხედრული წესით მჭიდეები დაცალეს, ჭიქა ღვინო წაუქციეს საფლავთან. ბორცვების მხრიდან კი სროლის საპასუხოდ რამდენიმე ტყვიამ გაისისინა. მკვდრის დამარხვა მაინც ვაცალოთ ხალხნო ერთმანეს, ?ადრებს მაინც ნულარ ვესვრით.

ქუჩაში, დღისით, მზისით, კაცი მოიტაცეს

20 მაისის დილას, სულხან-საბა ორბელიანის პედაგოგიური ინსტიტუტის ქვემოთ, შუქნიშანთან შეგროვილი ხალხი დავინახე.

წითელ ნოლ-ცხრასთან იდგნენ ავტომატიანი მილიციელები. უტრიალებდნენ მანქანას, ვიღაცეებს ელაპარაკებოდნენ, ადგენდნენ თუ ვერ ადგენდნენ რაღაცას, ვერ გაიგებდი.

რა მოხდა მეთქი, შევეკითხე ერთს.

კაცი მოიტაცესო.

მოიცა, კაცი თუ ბავ[illegible].

არა, კაციო.

მერე ქალარა[illegible] ჰყვებოდა: ალბათ [illegible] ვალთვალებდნენ. მე მიდა[illegible] ყავი და დავინახე მანქან[illegible] გააჩერა, უნომრო მანქანით [illegible] გნენო. გადმოხტნენ და [illegible] ბი მოიმარჯვესო, გადმო[illegible] არ ვიცი, სამნი იყვნენ თუ [illegible] არ უჯდებოდათ, მაგრამ [illegible] სვეს თავიანთ მანქანაშიო. კაცები აქვე იყვნენ, მაგრამ არავინ არ ჩაერიაო, რომ მისულიყვნენ, სროლას ვერ გაბედავდნენო.

და რომ ესროლათ, რა მექნა მერეო, დაეკითხა ვიღაცა...

როგორც შეგროვილ მოქალაქეთა საუბრიდან დავადგინე, გატაცებული პროკურატურის თანამშრომელი ყოფილა.

თათია სიამაშვილი

თანხმობაც, სამართლიანობაც

(დასაწყისი მე-5 გვ.)

რეობა? ერთი რამ ფაქტია; რესტავრაციის ცდით გამოწვეული ფართომასშტაბიანი სამოქალაქო ომის საფრთხე მართლაც არსებობს და ბოლომდე სამართლიანი რომ იყოს ბატონი გიორგი, თვითონ იტყოდა, რომ საფრთხე წინა ხელისუფლების იარაღით რესტავრაციის იდეიდან მომდინარეობს.

საარჩევნო კანონის ერთ სერიოზულ ნაკლზეც მიუთითებს ბატონი გიორგი; მე პირადად ერთზე მეტ ნაკლს ვხედავ ამ კანონში, მაგრამ ვფიქრობ, რომ ამაზე იურისტებმა უნდა იმტვრიონ თავი. ისე კი, წინა არჩევნებიც, რომ უფრო სრულყოფილი კანონით ჩატარებულიყო, შეიძლება რუსთაველის გამზირიც 92-ის გაზაფხულს ჩვეული იერით შეხვედროდა და არც ამდენი ექს-დეპუტატი გვყოლოდა. რაც შეეხება ბატონ გიორგის კონკრეტულ შენიშვნას ამომრჩეველთა მინიმუმის დადგენის თაობაზე, ეს უკვე მეტისმეტია; რა პრინციპით უნდა დავადგინოთ ეს მინიმუმი? ვერც იმას ვიტყვი, რომ დროული იყოს დემოკრატიული ქვეყნების გამოცდილების დამოწმება; ბატონ გიორგის სჯერა, რომ „დემოკრატიულ ქვეყნებში ამომრჩეველი ხშირად არ მიდის არჩევნებზე იმიტომ, რომ იგი ნებისმიერ პარტიას თუ კანდიდატს ენდობა". არავითარ შემთხვევაში; იგივე ამერიკის შეერთებული შტატები რომ ავილოთ, არჩევნებში მონაწილე ხმის უფლების მქონე ამომრჩეველთა რიცხვის განუხრელი შემცირება დიდი ხანია მეცნიერული კვლევის აქტუალურ პრობლემად იქცა. ბატონ გიორგისაგან განსხვავებით ამერიკელი პოლიტოლოგები არ მიიჩნევენ, რომ ამომრჩევლები ერთნაირად ენდობოდნენ, ვთქვათ, 1980 წელს კარტერსა და რეიგანს და ამიტომ იყო, რომ სარეკორდოდ მცირე რაოდენობა მივიდა საარჩევნო ურნებთან. აქ სხვა მიზეზებია, რომელთა შესახებ საუბარი სხვა დროისათვის გადავდოთ. არც ასეთი კურიოზია გამორიცხული: 1976 წელს კარტერის გამარჯვება ზოგმა იუმორის მოყვარულმა ამერიკელმა ჟურნალისტმა ამინდის ჰირვეულობით ახსნა — წამყვან შტატებში არჩევნების დღე ცივი და წვიმიანი დადგა. უფრო შეძლებული რესპუბლიკელები ისე იყვნენ გამარჯვებაში დარწმუნებულნი, რომ უამინდობაში სახლიდან გამოსვლაც კი დაიზარეს. სიძნელეებს უფრო მიჩვეული დემოკრატები არ შეუშინდნენ უამინდობას და გამარჯვებაც იზეიმეს. თუ თავი არ მოვაბეზრე მკითხველს ანალოგიებით, ერთსაც შევახსენებ: 1980 წელს ქვეყნის ისტორიაში ყველაზე ნაკლებმა ამომრჩეველმა მისცა ხმა რეიგანს და ეს რაოდენობა მაინც ეყო მას პრეზიდენტის პოსტის შესანარჩუნებლად. როგორი პრეზიდენტიც გამოდგა რეიგანი მეორე ვადაში, ეს საყოველთაოდ ცნობილია. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ პოტენციურ ამომრჩეველთა მცირე ნაწილი მიიღებს მომავალ არჩევნებში მონაწილეობას, გამარჯვებულ პარტიას სრული უფლება ექნება შეადგინოს მთავრობა და იმოქმედოს ხალხის სახელით. ასეთია პოლიტიკური ლოგიკა და საერთაშორისო პრაქტიკა. საქართველო ერთადერთი სახელმწიფო არაა, სადაც რთულ შიდაპოლიტიკურ ვითარებაში ჩატარდება არჩევნები. უბრალოდ აღარ მინდა გაუთავებელი ანალოგიებით საბოლოოდ დავღალო მკითხველი. ერთი სიტყვით, ნუ შევეცდებით რომის პაპზე უფრო მორწმუნე კათოლიკენი ვიყოთ, რაც ჩვენამდე არავის მოსვლია აზრად, ჩვენთვისაც უაზრობაა. სხვაგვარად; დააწესეთ ბატონ გიორგის მიერ შემოთავაზებული მინიმუმი და გარანტირებული გექნებათ ყოველი მეორე ჩაშლილი არჩევნები და ახალი ვადით გაჭიანურებული დესტაბილიზაცია. ეგებ ეს აწყობდეს კიდეც ვიღაცას. ნურც იმას დავივიწყებთ, რომ დემოკრატიულ საზოგადოებაში არჩევნებში მონაწილეობა უფლებაა და არა ვალდებულება. მინიმუმის დაწესებით ეს უფლება უკვე ფაქტიურ ვალდებულებად იქცევა, აქედან გამომდინარე ყველა ანტიდემოკრატიული შედეგით.

პირადად მე არ ვკადრებ ბატონ გიორგის იმის მტკიცებას, რომ ზემოხსენებული მოთხოვნა მინიმუმის თაობაზე, მომგებიან აქციებში დაბანდებული პოლიტიკური კაპიტალია, რომელმაც არჩევნების შემდეგ უნდა მოუტანოს დივიდენდები გამარჯვებული ხელისუფლების მოწინააღმდეგეებს. რა იქნება იმის მტკიცებაზე იოლი, რომ არჩევნებში მოსახლეობის უმცირესობამ მიიღო მონაწილეობა და ეს ერთი ფაქტიც საკმარისია ნებისმიერი ხელისუფლების უკანონობის დასამტკიცებლად. არჩევნების კანონიერებასთან კონტექსტში რაღაც ვერ ვიხსენებ, რომ ბატონ გიორგის გამსახურდიას პრეზიდენტობის კანონიერებაში შეეტანა ეჭვი, თუმცა დღეს უკვე ცნობილია, რომ არჩევნები დარღვევით ჩატარდა. ყოველ შემთხვევაში ეს საჯაროდ აღიარა 26 მაისს ტელევიზიით გამოსვლისას იმდროინდელი ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა. ყბადაღებული „არგუმენტი", რომ 87-მა თუ არა, 67-მა პროცენტმა ხომ ნამდვილად მისცა ხმა, ჩვენი საერთო სამართლებრივი უვიცობის კიდევ ერთი მჭერმეტყველი ილუსტრაციაა — საქმე ის გახლავთ, რომ ოცი კი არა, ნახევარი პროცენტიც რომ ყალბი ყოფილიყო, არჩევნებს ძალა არ უნდა ჰქონოდა. ზემოხსენებულ ტელეგადაცემაში კი ყველას გასაგონად ითქვა — ერთერთ ორმოცათასიან საარჩევნო უბანში, ორმოცდაორმა ათასმა ამომრჩეველმა მისცა ხმა გამსახურდიას. ეს ერთი ფაქტიც კი საკმარისი უნდა ყოფილიყო იმისთვის, რომ არჩევნების შედეგები გაუქმებულიყო. ასეა მთელ მსოფლიოში.

არც ის მინდა ვიფიქრო, რომ პოლიტიკასთან წილნაყარ ადამიანს ბოლომდე არა აქვს გაანალიზებული ჩვენს სინამდვილეში (მხოლოდ საქართველო არა მაქვს მხედველობაში) პრივატიზაციის პროცესის არა მხოლოდ ურთულესი ხასიათი, არამედ ისიც, რომ ეს უაღრესად მტკივნეული თერაპიაა. არ ვდაობ, პრივატიზაციის პროცესი შეიძლება მართლაც ნაჩქარევი კამპანიის შთაბეჭდილებას სტოვებს (არც იმას ვფიქრობ, რომ ბატონი გიორგი „კამპანიას" და „კომპანიას" ვერ ანსხვავებს ერთმანეთისაგან, როდესაც „ნაჩქარევ კომპანიაზე" წერს, უბრალოდ თვითონაც აჩქარდა და არ დაუკვირდა), მაგრამ სამართლიანობა იმის თქმასაც მოითხოვდა, რომ თუ ხელისუფლება ჩქარობს, ეს მას კარგი ცხოვრებისაგან არ მოსდის — მთელი გასული წელი უქმად რომ არ დაეკარგათ „სახელმწიფო კაპიტალიზმის" ეროვნულ იდეოლოგებს, დღეს ასე მწვავე ცაიტნოტში არ აღმოჩნდებოდა მთავრობა და პროცესიც ეგებ ნაკლებად მტკივნეული ყოფილიყო. ყოველ შემთხვევაში სიძნელეთა ნაწილი გავლილი გვექნებოდა. ისევ არადამაჯერებლად მეჩვენება ბინების პრივატიზაციის კრიტიკა. უფრო მეტიც, მას პოპულიზმის იერი დაჰკრავს. განა საბინაო მშენებლობა იმიტომ შეწყდა, რომ ბინების პრივატიზაცია დაიწყო? განა არ გვახსოვს რომელი კატეგორია ღებულობდა პირველ რიგში თბილისში ყველაზე კეთილმოწყობილ და პრესტიჟულ რაიონებში ბინებს სახელმწიფოსაგან? კი, რაღაც ნამცეცები უბრალო ხალხსაც ხვდებოდა, მაგრამ „მუქთი ბინების" ხარჯზე, რომ სხვა სფეროებში ცხრა პირ ტყავს აძრობდა მთავრობა რიგით მოქალაქეებს და სინამდვილეში „მუქთი" ალარაფერი გამოდიოდა, ეს თავიდან სამტკიცებელია? ვერც იმას ვკადრებ ბატონ გიორგის, რომ მან არ იცის, თუ როგორ მიმდინარეობს პრივატიზაცია სხვა ქვეყნებში, მაგრამ ვინც სხვა ინფორმაციას მოკლებულია, იფიქრებს, რომ ასე მხოლოდ ჩვენში ხდება, ვინაიდან ჩვენი მთავრობა მარტო მდიდრებზე ზრუნავსო. ჩვენი ხელისუფლება იმას იმეორებს, რაც ყველგან ხდება.

ისევე როგორც ხმამაღლა არავინ ამბობს, დემოკრატიის წინააღმდეგი ვარო, არც რეფორმებს ებრძვიან პირდაპირ. ყველა რეფორმებისა და დემოკრატიის მომხრეა, მაგრამ რეფორმათა აუცილებლობის აღიარება ჯერ კიდევ არ ნიშნავს იმ ფასის აუცილებლობის გათვითცნობიერებას, რეფორმები რომ მოითხოვს გარდაუვალი სიმკაცრითა და დაუნდობლობით თითოეული ჩვენგანისაგან, მთელი საზოგადოებისაგან. ჩვენ შეგვეძლია და მოვალენიცა ვართ მთავრობისაგან მოვითხოვოთ, რომ წელზე ფეხი დაიდგას და სრულად აამოქმედოს მოსახლეობის სოციალური დაცვის ყველა მექანიზმი, დღენიადაგ ეძებოს დამატებითი რესურსები, მეტი ყაირათობით ხარჯოს ის კაპიკები, მას რომ გააჩნია და ა. შ. მაგრამ იგივე ეროვნული თანხმობის ინტერესებიდან გამომდინარე უკეთესი იქნება თავი შევიკავოთ „წელს ქვემოთ" დარტყმისაგან.

ბატონ გიორგის რწმენით დღევანდელი კონფრონტაციის სიმძაფრე „მის ღრმა სოციალურ ფესვებზე უნდა მიგვითითებდეს". თუ ეს მართლაც ასეა, მშვიდობით, ეროვნულო თანხმობავ, განუჭვრეტ მომავალში მაინც. ჩვენსა და სხვის წარსულს თუ გავიხსენებთ, დავრწმუნდებით, რომ როგორც წესი, როდესაც კონფრონტაციასა თუ ანტაგონიზმს წმინდა სოციალური საფუძველი აქვს, შერიგება, თანხმობა, დიალოგი, რევოლუციების გარეშე. ასეა დღეს ჩვენი საქმე? ვიმედოვნებ, რომ არა. ყოველ შემთხვევაში ჯერ არა. აი, თუ რეფორმებს მართლაც ვერ გაართვა თავი ხელისუფლებამ, თუ სოციალურ ნიადაგზე მოსახლეობის სხვადასხვა ფენების პოლარიზაციამ უკიდურესი ფორმები მიიღო, თუ რეფორმები კერძო საკუთრების მფლობელთა ფართო ფენების ნაცვლად, ერთ მუჭა მილიონერებს დაბადებს, მაშინ მართლაც მოსალოდნელია სოციალური აფეთქებები. დღევანდელი პოლიტიკური პირისპირ დგომის სოციალური საფუძვლები არ შეიძლება ძველი ხელისუფლების დამხობის შემდეგ გაჩენილიყო. ის ადრეც უნდა ყოფილიყო, როდესაც პრეზიდენტს შეიარაღებული თუ შეუიარაღებელი ოპოზიცია ებრძოდა. მე ვეჭვობ, რომ განხეთქილების ვაშლად იგივე ბატონ გიორგისა და პრეზიდენტს შორის სოციალური პრობლემები იქცა. იგივე შეიძლება ითქვას სხვებზეც.

რასაკვირველია, დღეს რეალობაა სოციალურ ნიადაგზე წარმოშობილი უკმაყოფილება; როდესაც ფასები კოსმოსური სისწრაფით იზრდება, ხელფასი თითქმის თეორიულ მცნებად იქცა, ხოლო კომერციულ მაღაზიებსა და რესტორნებს კი ერთ დღეში „გაკომერსანტებული" ტრივიალური სპეკულიანტი კლიენტები არ ელევა, მასების უკმაყოფილება ბუნებრივია. ისიც ცნობილია, რომ ეკონომიკური რეფორმების გამტარებელი მთავრობა საბოლოო ჯამში „განწირულია". ადრე თუ გვიან იგი განტევების ვაცად უნდა აქციონ. პოლონეთში უკვე იწვნიეს ასეთი ბედი მაზოვეცკიმ და ბალცეროვიჩმა. ეს თავისებური უსამართლო კანონზომიერებაა. ახლო მომავალში შეიძლება კიდევ იმატოს სოციალურმა დაძაბულობამ, გახშირდეს გაფიცვები, საპროტესტო აქციები, მაგრამ გვაქვს იმის მტკიცების ობიექტური საფუძველი, რომ ყოველივე ეს პოლიტიკური კონფრონტაციის ფესვებია? ხომ ფაქტია, რომ ხელისუფლების მოწინააღმდეგე ძალები ყოველნაირად ცდილობენ საკუთარ პოლიტიკურ ინტერესებში გამოიყენონ ხალხის ნებისმიერი უკმაყოფილება, იქნება ეს ეკონომიკური თუ კრიმინოგენური ვითარებით გამოწვეული? არც დივერსიებს ერიდებიან დესტაბილიზაციის მიზნით. საბოლოო ჯამში ისე იძაბება ქვეყანაში სიტუაცია, რომ რიგითი მოქალაქისათვის უკვე ჭირს იმაში გარკვევა, თუ ვის მიუძღვის ამაში ბრალი. ასეთ ვითარებაში თუმცა მთავრობას მუდამ წამგებიანი პოზიცია უკავია, რამეთუ იგია ყველაფერზე პასუხისმგებელი ხალხის წინაშე, მაგრამ ოპოზიციაც დიდ რისკზე მიდის, ვინაიდან სამოქალაქო მშვიდობის აღდგენის აუცილებლობა ადრე თუ გვიან უმკაცრესი ზომების გატარებაზე აიძულებს ხელისუფლებას. უკანასკნელმა იცის, რომ ხალხი ეკონომიკურ სიძნელეებს უფრო აპატიებს, ვიდრე აღვირახსნილ უწესრიგობასა და გაუთავებელი შიშის ქვეშ ცხოვრებას.

დასასრულს, რასაკვირველია მისასალმებელია ყოველი მოწოდება დიალოგისაკენ, მაგრამ რატომღაც უადრესატო მეჩვენება ბატონ გიორგის ასეთი მოწოდება; ვის მიმართავს კონკრეტულად? ბატონ ე. შევარდნაძეს? იგი ხომ დღიდან თბილისში დაბრუნებისა, საჯაროდ ყველას აქეთკენ მოუწოდებს. პრეზიდენტყოფილის აქტიურ მომხრეებს? ესეც ბუნდოვანია. ასევე გაუგებარია, რატომ არ სურთ ეროვნული თანხმობის მოსურნე ყოფილი პრეზიდენტის მომხრეებს სიტყვაზე დაიჭირონ იგივე ბატონი ე. შევარდნაძე და საქმით გამოსცადონ მისი გულწრფელობა? ეგებ თვით სამართლიანობის ლიგას ეკისრა შუამავლობა? ამით უფრო მეტ სამსახურს გაუწევდა ეროვნული თანხმობის იდეას, ვიდრე ბნელ ოთახში შავი კატის ძებნით.

საქართველოს კერძო საინჟინრო-ეკონომიკური ინსტიტუტი აცხადებს 1992/1993 სასწავლო წლისათვის ზოგადსაშუალო და საშუალო სპეციალური განათლების მქონე აბიტურიენტთა მიღებას.

ინსტიტუტი ამზადებს:

სათბობ-ენერგეტიკული კომპლექსის, [illegible] და მსუბუქი მრეწველობის, მშენებლობისა და საშენმასალათა მრეწველობის, ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების, ჯანდაცვის, [illegible] მეურნეობისა და ტურიზმის, მოსახლეობის [illegible] მომსახურებისა და საქალაქო მეურნეობის ქიმიურ-სატყეო კომპლექსის, აგროსამრეწველო კომპლექსის, საგამომცემლო საქმისა და პოლიგრაფიის, ტრანსპორტის, კვების მრეწველობის [illegible] და მართვის, აგრეთვე წარმოების [illegible] პროფილის ინჟინერ-ეკონომისტებს.

საშუალო განათლების მქონე [illegible] გასაუბრებას გაივლიან მათემატიკაში, [illegible] ენასა და ლიტერატურაში. კონკურსის [illegible] უპირატესობა მიეცემათ უდედმამოებსა და [illegible] შვილიან (ხუთ და მეტ შვილიან) ოჯახის შვილებს, საწარმოთა და დაწესებულებათა ([illegible]) მიერ გამოგზავნილებს, მათემატიკისა და [illegible] ენის უპირატესად მცოდნეებს.

ინსტიტუტში სტუდენტი მის [illegible] სპეციალობასთან ერთად დაეუფლება [illegible] ენას (იმვარაუდით, რომ ერთ უცხო ენაზე [illegible] თავისუფალი საუბარი, მეორეზე [illegible] თარგმნა მაინც); განსაკუთრებით გაძლიერებული [illegible] გრამით შეისწავლის, აგრეთვე [illegible], სტატისტიკას, ინფორმატიკის საშუალებებს [illegible] ნებას, ადამიანთმცოდნეობის თეორიას, [illegible] ფსიქოლოგიას, სამეურნეო და შრომის [illegible]. უცხო ენას დაუფლებული სტუდენტი [illegible] ნომიკურ და წინასადიპლომო პრაქტიკას [illegible] საზღვარგარეთის შესაბამის მოწინავე [illegible].

ინსტიტუტში სწავლა ფასიანია. [illegible] 1993 სასწავლო წლის საფასური შეადგენს 10 [illegible] (შემდგომი სასწავლო წლებისა დადგენა [illegible] ინფლაციის დონის შესაბამისად). გადახდა [illegible] როგორც იურიდიული პირების მიერ, ასე [illegible] ვიდუალურად. სწავლის ხანგრძლივობა [illegible]. მეცადინეობა იწარმოებს ქართულ [illegible] სემესტრი იწყება 1 ოქტომბერს და მთავრდება 25 იანვარს; მეორე სემესტრი იწყება 15 თებერვალს და მთავრდება 20 ივნისს.

ინსტიტუტში შესვლის მსურველებმა უნდა წარმოადგინონ შემდეგი საბუთები: განცხადება რექტორის სახელზე, ზოგადსაშუალო ან საშუალო სპეციალური განათლების ატესტატი (დიპლომი), ცნობა საცხოვრებელი ადგილიდან, ცნობა ჯანმრთელობის თაობაზე (ფ. № 086), 4 ცალი ფოტოსურათი (3X4). აბიტურიენტი პასპორტს და სამხედრო ბილეთს ან მოწმობას წარმოადგენს პირადად. საბუთების შეტანის დროს აბიტურიენტი საორგანიზაციო ხარჯებისათვის იხდის 200 მანეთს.

საბუთების მიღება იწარმოებს 2 ივლისიდან 20 ივლისამდე 12-დან 17 საათამდე (გარდა შაბათ-კვირისა). აბიტურიენტთა შერჩევა, გასაუბრება და ჩარიცხვის თაობაზე კონტრაქტის გაფორმება ტარდება 23 ივლისიდან 5 აგვისტომდე. სწავლის საფასურის გადახდა უნდა მოხდეს კონტრაქტის გაფორმებიდან 15 დღის განმავლობაში.

ინსტიტუტის რექტორატი ღია კარის დღეს აბიტურიენტებთან და მათ მშობლებთან შეხვედრას აწყობს 30 მაისს და 4 ივლისს 12 საათზე.

ინსტიტუტი განაგრძობს აგრეთვე იმ სტუდენტთა II კურსზე სხვა უმაღლეს სასწავლებლებიდან გადმოყვანას, ასევე უმაღლეს განათლების მქონეთა მიღებას, რომელთაც სურთ ამ ინსტიტუტში სწავლის გაგრძელება ან მეორე სპეციალობის დაუფლება, ასეთებისათვის დაწესებული იქნება სწავლის შეღავათიანი საფასური.

ინსტიტუტის მისამართი:
თბილისი — 380059,
დიდუბის რაიონი, დიღმის მასივის პეპავე კვარტალი (147-ე სკოლის შენობა),
ინსტიტუტის სამდივნო.
ტელეფონი: 51—98—84, 95—38—29.

რექტორატი

გაზეთ „საქართველოს" რედაქცია დაბადების დღეს ულოცავს გაზეთის კორესპონდენტს თენგიზ გოგოტიშვილს.

ვყიდი

სამ ან ოთხოთახიან ბინას ნაძალადევის (ყოფილი ლენინის) რაიონში.
ტელ.: 60-67-42; 78-06-1 4; 29-49-60

გაზეთ „საქართველოს" რედაქცია ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა ცნობილი ქართველი მეცნიერი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი

სარგის სოლომონის ძე ცაიშვილი

და თანაგრძნობას უცხადებს მის ოჯახს.

გაზეთ „საქართველოს" რედაქცია თანაგრძნობას უცხადებს ბატონ ჯანსუღ ჩარკვიანს მამის

ავქიდ ჩარკვიანის

გარდაცვალების გამო.

ინდექსი 66447
—
ფასი 3 მან.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, ჭავჭავაძის პრ. № 35 ტელ. 22-16-01
გაზეთი იბეჭდება ოფსეტური წესით საგაზეთო კორპუსში, ხოშარაულის 29.
შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

რედაქტორი ნოდარ გრიგალაშვილი